

Handläggare
Charlotta Rahm
Telefon: 0850829274**Till**
Kommunstyrelsens ekonomiutskott den
15 december 2021

Finansiell månadsrapport för november 2021

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens ekonomiutskott beslutar följande.

Finansiell månadsrapport november 2021 godkänns.

Sammanfattning

Den finansiella månadsrapporten beskriver kommunkoncernen Stockholms stads finansiella ställning. Rapporten följer månadsvis upp ramar och finansiella risklimiter fastslagna i styrdokumentet *Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad*.

Kommunkoncernens externa upplåning per den 30 november 2021 (rapportdatum) uppgår till nominellt motsvarande 66 848 miljoner kronor (mnkr), vilket är en ökning om 1 042 mnkr sedan oktober. Beräknat inklusive risk exponering, med hänsyn till under november nya ingångna åtaganden med likvid efter rapportdatum, uppgår extern upplåning till 68 359 mnkr.

Stockholms stads finansiella nettotillgångar per den 30 november 2021 uppgår till 13 935 mnkr, vilket är en minskning om 302 mnkr sedan oktober.

Utlåning från Stockholms stad till bolagen för november månad uppgår till netto 80 769 mnkr, vilket är en ökning om 920 mnkr sedan oktober. Förändringen beror främst på skuldökning i bolagen SISAB, Stockholm Vatten och Avfall, Familjebostäder och Micasa.

Riskkontroll konstaterar att det inte föreligger några avvikelser från fastställda finansiella ramar och risklimiter under november månad 2021. Se nedan tabell över finansiella nyckeltal.

Sammanställning över finansiella nyckeltal samt ramar och limiter

Kommunkoncernen	2021-11-30	2021-10-31	2020-12-31	Limit	
Extern upplåning (mnkr)*	66 848	65 807	63 393	max	75 000
Extern nettoupplåning (mnkr) *	66 833	65 612	63 377		
Duration (år) **	1,60	1,68	1,85	inom	1,25-3,75
Ränteförfall inom 1 år	52,7%	51,9%	39,7%	max	75%
Kapitalförfall inom 1 år	30,0%	28,8%	14,1%	max	45%
Betalningsberedskap (mnkr)	8 909	9 179	10 067	min	5 000
Ej säkrade valutaflöden (mnkr)	0	0	0	max/flöde	25 mnkr
Samlat kreditvärde enligt finanspolicy	4	46	0	max	2 000
Kreditexponering enligt finanspolicy (mnkr)	9	227	0		
Kreditexponering enligt särskilda beslut (mnkr)	15	15	16		
Stockholms stad					
Finansiella nettotillgångar (mnkr)	13 935	14 236	12 462		
Intern upplåning (mnkr)	6 414	6 485	7 460		
Intern utlåning (mnkr)	87 224	86 375	83 340	max	115 000
varav koncernbolagen***	87 183	86 334	83 299	max	99 995
varav borgen för koncernbolagen	41	41	41		
Externa garantier och borgensförbindelser (mnkr)	751	751	698		

* Nominella belopp justerat till säkrad valutakurs.

** Se rubrik Ränterisk.

*** Maximal ram enligt kommunfullmäktige uppgår till 115 000 mnkr, inom vilken kommunstyrelsen beslutar enskilda limiter.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontorets finansavdelning.

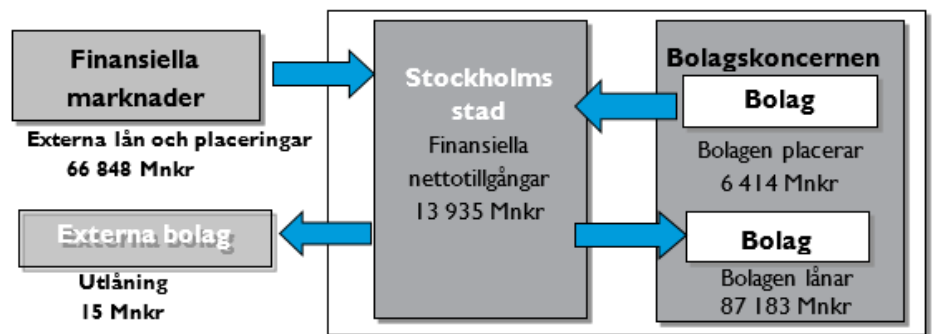
Ärendet

Enligt styrdokumentet *Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms Stad* (Dnr KS 2020/1179) ska det finnas en funktion för riskkontroll som löpande ska följa upp risk utifrån finanspolicy. Funktionen rapporterar till stadsdirektören i staden, eller till av denne delegerad. Överträdelse av ramar, limiter och mandat ska snarast möjligt rapporteras till kommunstyrelsen respektive koncernstyrelsen. Den finansiella månadsrapporten rapporteras månadsvis, med undantag av juni, till kommunstyrelsens ekonomiutskott.

Kommunkoncernen

Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad (finanspolicy) fastställdes den 30 november 2020 (dnr KS 2020/1179) och gäller sedan den 1 december 2020 fram tills dess att en uppdaterad finanspolicy träder i kraft. *Bilaga A till Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad* (bilaga A) fastställdes den 23 juni 2021 (Dnr KS 2021/116) av kommunstyrelsens ekonomiutskott (KS EKV). Kommunkoncernens finansiella flöden kan beskrivas enligt nedan figur.

Bild 1. Finansiella flöden i kommunkoncernen

Förändringar i bolagskoncernens lånebehov i kombination med förändringar i stadens finansiella nettotillgångar påverkar behovet av extern upplåning för kommunkoncernen.

Kreditbetyg för Stockholms stad

Det internationella kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor's Global Ratings (S&P) utvärderar Stockholms stads kreditbetyg (rating) två gånger per år. En uppdaterad ratingrapport publicerades den 12 november 2021 och bekräftade Stockholms stads kreditbetyg AAA respektive A-1+ med fortsatt stabil kreditutsikt. Kreditutsikten (outlook) för det långsiktiga kreditbetyget AAA hade sedan maj 2019 bedömts vara negativ, det vill säga att det fanns en risk för nedgradering av kreditbetyget, fram till maj 2021 då betyget höjdes. Bedömningen stabil outlook baseras på stadens målinriktade arbete med att prioritera bland investeringar och avyttra icke-strategiska tillgångar för att uppnå en stabilisering av Stockholms stads externa skuld. Staden bedöms även ha en stark underliggande ekonomi genom en god skatteunderlagstillväxt, tydlig kostnadskontroll och goda likviditetsreserver, som tillsammans med en stark finansiell styrning utgör grunden för högsta möjliga kreditbetyg.

Detta innebär att Stockholms stad har högsta betyg för långsiktig och kortsiktig rating, vilket ger fördelaktiga räntevillkor för skuldhantering. För att upprätthålla betyget krävs en fortsatt inbromsning av skuldutvecklingen. Den fullständiga S&P rapporten med analys och nyckeltal finns på Stockholms stads hemsida:

<https://start.stockholm/om-stockholms-stad/sa-arbetar-staden/finansverksamhet/kreditbetyg/>

Nästa uppdatering av rating rapport sker i maj 2022.

Extern upplåning

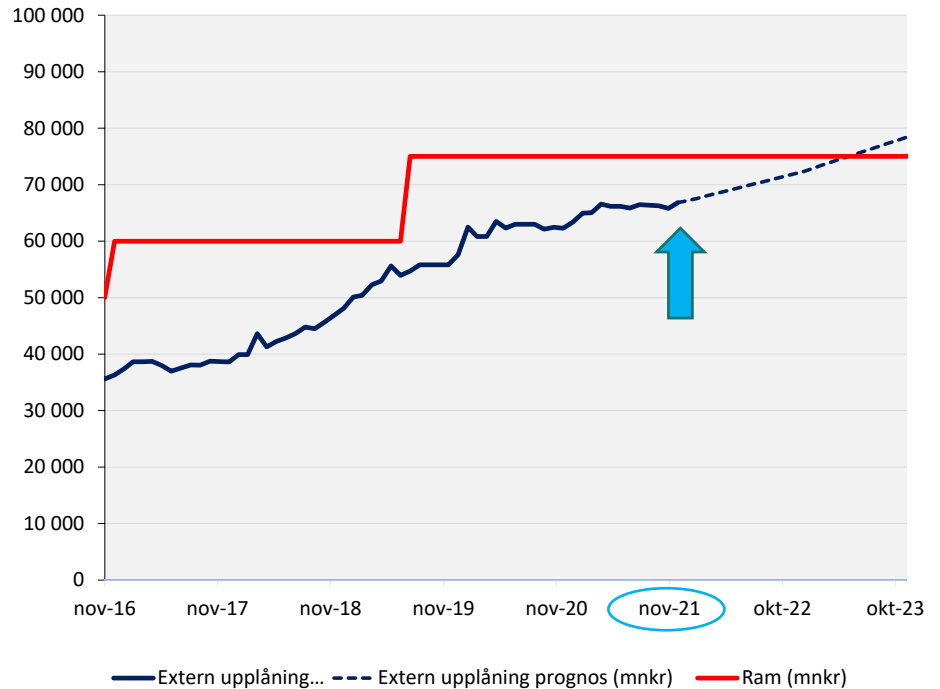
Ramen för kommunkoncernens externa upplåning uppgår till 75 000 mnkr eller motsvarande i utländsk valuta. Enligt gällande finanspolicy och bilaga A sker skuldförvaltningen i en sammanslagen portfölj. Extern upplåning per den 30 november 2021 (rapportdatum) uppgår till motsvarande nominellt belopp om

totalt 66 848 mnkr, vilket är en ökning om 1 042 mnkr sedan föregående månad. Under november förföll en obligation om 750 mnkr och ett nytt depolån om 1 700 mnkr upptogs. En ny obligation om 1 500 NOK emitterades under november med likviddag i december månad samt EIB lån om totalt 2 000 mnkr med förfall i december förlängdes. Beräknat inklusive risk exponering, med hänsyn till under november nya ingångna åtaganden med likvid efter rapportdatum, uppgår extern upplåning till 68 359 mnkr.

Placeringar (exklusive särskilda beslut i kommunfullmäktige) fanns inte vid månadsskiftet. Extern nettoupplåning (bruttoskuld minus placeringar) uppgår därmed till totalt 66 833 mnkr och ökningen om 1 221 mnkr speglar kommunkoncernens ökade finansieringsbehov under november månad.

Prognosen över kommunkoncernens externa skuld baseras i närtid på inrapporterade externa penningflöden och uppdateras därför löpande när ny information inkommer till internbanken från staden och bolagssektorn. För skuldutvecklingen därefter utgår prognosen från internbankens samlade bedömning av försäljningsinkomster, investeringsutgifter och resultat framöver, som är de faktorer som har störst påverkan på skuldutvecklingen. I prognosen ingår antagna försäljningar (inklusive exploatering) om i genomsnitt oförändrat ca 6 000 mnkr per år inom nämnder och bolag. Beroende på utfall och tidpunkt för investeringar and försäljningar är osäkerheten i prognosen stor. Vid årets slut bedöms extern skuld uppgå till cirka 67 mdkr. För att uppnå en stabiliserad skuldnivå krävs ytterligare åtgärder. Se diagram 1.

Diagram 1. Utfall och prognos över kommunkoncernens externa upplåning (mnkr)

Enligt budget är bolagens och nämndernas investeringsbehov relativt stora, vilket är huvudorsaken till den ökande upplåningen i grafen ovan. Investeringarna består främst av pågående projekt avseende byggnation av fler bostäder och skolor samt vatten- och trafikrelaterad infrastruktur.

Upplåningen görs i huvudsak genom Stockholms stads marknadsprogram för certifikat och obligationer (KC, ECP, MTN och EMTN). Utöver finansiering via marknadsprogrammen görs upplåning från Europeiska Investeringsbanken (EIB), Nordiska Investeringsbanken (NIB) samt Council of Europe Development Bank (CEB). Nuvarande skuld utgörs av huvudsakligen 71 procent EMTN obligationer, 15 procent EIB lån och 9 procent NIB lån. Rambelopp samt nyttjat belopp för respektive marknadsprogram redovisas i nedanstående tabell 1.

Tabell 1. Marknadsprogram och låneprogram

(mnkr)	2021-11-30	2021-10-31			
Tillgångar					
Depo/check	0	179	Marknadsprogram		Nyttjad ram
Övrigt*	15	15		Valuta	nominellt
Totalt	15	195			Ram
Skulder			Kommuncertifikat	mnSEK	0
Depo/check	1 791	0	Euro-Commercial Paper	mnUSD	0
KC	0	0	Medium Term Note	mnSEK	0
ECP	0	0	Euro Medium Term Note	mnEUR	4 676
MTN	0	0			
EMTN	47 296	48 046	Övriga låneprogram		Utnyttjad ram
EIB	9 700	9 700		Valuta	nominellt
NIB	6 000	6 000	Europeiska Investeringsbanken	mnSEK	9 700
CEB	2 061	2 061	Nordiska Investeringsbanken	mnSEK	6 000
Övrigt	0	0	Council of Europe Development Bank	mnEUR	200
Totalt	66 848	65 807			Ram
Nettopplåning	66 833	65 612			

*) Enligt särskilt beslut i kommunfullmäktige.

Valuta- och räntederivat får användas för att hantera risker i den finansiella verksamheten. Derivat för valuta- och räntesäkring är kopplade till marknadsprogrammen. Per månadskiftet uppgår utestående derivat till ett sammanlagt nominellt belopp brutto om totalt 10 596 mnkr, vilket är en minskning med 750 mnkr sedan föregående rapportering. Förändringen beror på förfall av en obligation med tillhörande ränteswap. En marknadsvärdering av utestående derivat estimeras till ca -604 mnkr per rapportdatum.

Finansiellt resultat

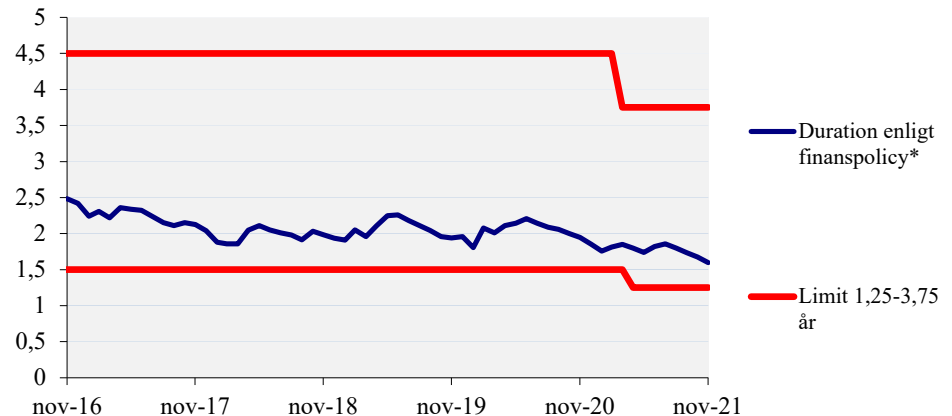
Det finansiella resultatet exklusive utdelning och indexuppräknings uppgick för kommunkoncernen i november till ca -43,0 mnkr och ackumulerat under året till ca -516,5 mnkr. Prognosen för helåret 2021 visar på ett finansiellt resultat exklusive utdelning och indexuppräknings om -522,0 mnkr för kommunkoncernen.

Ränterisk

Ränterisken för kommunkoncernens externa skuldportfölj uttrycks enligt uppdaterad bilaga A som en genomsnittlig räntebindningstid, så kallad duration, och beräknas inklusive derivat. Duration är ett förfinat mått på genomsnittlig räntebindningstid som enligt bilaga A inte ska understiga 1,25 år och inte överstiga 3,75 år. Durationen uppgick till 1,60 år (efter beaktande av räntesäkringar) per rapportdatum.

Den externa totala skuldportföljen, inklusive placeringar, ska ha en ränteförfallstruktur där maximalt 75 procent får förfalla inom 1 år. Per rapportdatum förföll 52,7 procent av räntorna inom 1 år.

Diagram 2. Duration (år) för extern skuldportfölj

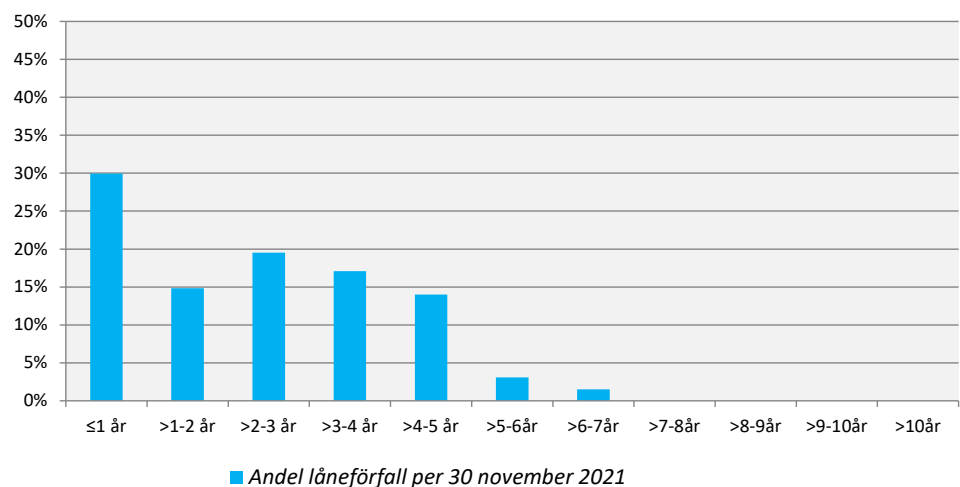
* Avseende durationsmått beräknas räntebindningstid för extern skuldportfölj i enlighet med Finanspolicy.

Finansieringsrisk

Kommunkoncernens externa skuldportfölj, ska i möjligaste mån utifrån marknadsförutsättningar vara strukturerad på ett sådant sätt att kapitalförfall sprids över tid. Utöver detta innebär finanspolicy med bilaga A att andelen kapitalförfall inom ett år ställs i relation till den totala skuldportföljen. Skuldportföljen ska ha en kapitalförfallstruktur där maximalt 45 procent får förfalla inom ett år. Per rapportdatum förföll 30,0 procent av kapitalet inom ett år.

Enligt bilaga A till Finanspolicyen ska en löptid om maximalt 10 år gälla vid upplåning i den externa skuldportföljen. Förfalloprofil för extern skuldportfölj framgår i nedan diagram.

Diagram 3. Extern upplåning förfalloprofil (år)

Likviditetsrisk

För att säkerställa upplåning, när annan finansiering inte är möjlig, ska kommunkoncernen alltid ha tillgång till en betalningsberedskap

om minst 5 000 mnkr enligt bilaga A. Denna betalningsberedskap ska enligt finanspolicyn vara i form av tillgängliga likvida medel. Kommunkoncernen har en checkräkningskredit om 4 000 mnkr samt en tillgänglig kreditfacilitet om 5 000 mnkr. Staden har ett fortsatt stabilt läge med god betalningsberedskap och likviditet. Tillgängliga likvida medel uppgår per rapportdatum till 8 909 mnkr.

Tabell 2. *Betalningsberedskap (mnkr)*

2021-11-30	Ram	Saldo	Tillgängligt	Limit
Syndikerat kreditlöfte *	5 000	0	5 000	
Checkräkningskredit	4 000	-91	3 909	
Kontoplacering	-	0	0	
Totalt			8 909	5 000

* *Revolving Credit Agreement inkl swingline 1 000 mnkr*

Valutarisk

Lån och placeringar ska enligt finanspolicyn valutasäkras till 100 procent. Samtliga lån och placeringar inom kommunkoncernen är valutasäkrade. Enligt finanspolicyn ska kontrakterade flöden i utländsk valuta för staden, Stockholms Stadshus AB samt för respektive dotterbolag och underkoncern inom kommunkoncernen som uppgår till ett större belopp än motsvarande 25 mnkr rapporteras till internbanken. Internbanken fattar beslut om huruvida valutakurssäkring ska ske, vilket ska dokumenteras. Under månaden har inga osäkrade flöden över motsvarande 25 mnkr noterats.

Kreditrisk

Kreditrisken definieras som summan av exponeringar i placeringar och derivat. Exponeringen i placeringar definieras som placeringarnas nominella belopp inklusive upplupen ränta. Exponeringen i derivat definieras som derivatkontraktens sammanlagda marknadsvärde. Kreditrisken delas upp i två delar. Dels totalt för hela portföljen där den totala exponeringen anges som ett samlat kreditvärde och dels per motpart eller instrument, vilket anges i kronor.

I kreditvärdet tas hänsyn till motpartens eller instrumentets kreditvärdighet samt återstående löptid på kontraktet eller placeringen. Enligt bilaga A uppgår limiten för maximalt tillåtet kreditvärde till 2 000. De av kommunfullmäktige särskilt beslutade placeringar ingår inte i beräkningen av kreditvärdet. Måttet på den totala kreditexponeringen kompletteras med en begränsning per motpart eller instrument för att diversifiera risken. Maximal kreditexponering per motpart eller instrument anges i kronor.

Motparten eller instrumentet ska inneha en kreditbedömning, rating, av Standard & Poor's Global Ratings eller Moody's. Det lägre betyget ska väljas om de två ratinginstituten har olika betygsnivåer. Den lägsta tillåtna rating vid kreditexponering är BBB+.

Tabell 3. Kreditvärde per rapportdatum

Rating S&P / Moody's	Kreditvärde	Limit
AAA / Aaa	0	
AA+ / Aa1	0	
AA / Aa2	0	
AA- / Aa3	0	
A+ / A1	4	
A / A2	0	
A- / A3	0	
BBB+ / Baa1	0	
Totalt kreditvärde	4	2000

Kreditexponeringen är fördelad på placeringar genomförda i enlighet med finanspolicyen samt därutöver genomförda efter särskilda beslut.

Tabell 4. Kreditexponering enligt finanspolicy per rapportdatum

Rating S&P / Moody's	Belopp (mnkr)	Maxbelopp per motpart	Rating S&P / Moody's	Belopp (mnkr)	Maxbelopp per motpart
Placering längre än 6 mån			Placering kortare än 6 mån		
Svenska staten	0	Obegränsat	Svenska staten	0	Obegränsat
AAA / Aaa	0	4 000	A-1 / P-1	0	4 000
AA- / Aa3	0	2 500	A-2 / P-2	0	2 500
A- / A3	9	2 000			
BBB+ / Baa1	0	1 000			
Totalt	9			0	

Rating S&P / Moody's	Belopp (mnkr)
Svenska staten	0
AAA / Aaa	0
AA- / Aa3	0
A- / A3	0
BBB+ / Baa1	0
Övriga	15
Totalt	15

Total kreditexponering	24
-------------------------------	-----------

Operativa risker

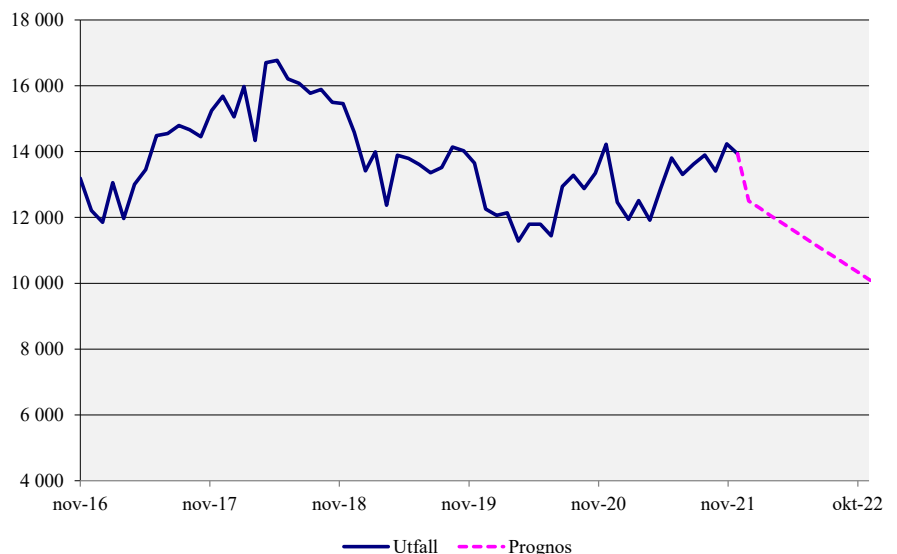
Enligt finanspolicy ska förluster överstigande 200 000 kronor rapporteras till kommunstyrelsen. För den aktuella rapportmånaden finns inga förluster att rapportera för finansverksamheten.

Stockholms stad

Finansiella nettotillgångar

Stockholms stads finansiella nettotillgångar uppgick till 13 935 mnkr per rapportdatum, vilket är en minskning med 302 mnkr sedan föregående månad.

Diagram 4. Finansiella nettotillgångar (mnkr)

Finansiellt resultat

Det finansiella resultatet exklusive utdelning och indexuppräknings uppgick för Stockholms stad till +3,8 mnkr under november och ackumulerat under året till ca +24,5 mnkr. Det budgeterade finansiella resultatet exklusive utdelning och indexuppräknings för helåret 2021 är +58,8 mnkr. Prognosen för helåret 2021 visar på ett finansiellt resultat exklusive utdelning och indexuppräknings för Stockholms stad till +35,9 mnkr. Den prognosticerade nivån för år 2021 påverkas främst av antaganden om kostnader för pensioner.

Ränterisk

Durationen på Stockholms stads totala externa skuldportfölj var per rapportdatum 1,60 år. Stadens ränterisk motsvarar risken i kommunkoncernens externa skuldportfölj.

Garantier och borgensförbindelser

Alla borgen och garantier, med undantag för pensionsutfästelser enligt bilaga A, som tecknas av staden ska beslutas av kommunfullmäktige. En årlig uppdatering av pensionsutfästelser, såsom nyintjäning, livslängdsantaganden, ränta, etc., får höja beloppet för stadens borgen. Ökade borgensåtaganden för pensionsutfästelser anmäls till kommunstyrelsens ekonomiutskott.

I tabellen nedan redovisas stadens samtliga befintliga tecknade åtaganden per rapportdatum som uppgår till oförändrat 792 mnkr. Utöver befintliga tecknade borgensåtaganden för Syvab om totalt 425 mnkr finns onyttjad limit för borgensåtagande om 169 mnkr som tecknas etappvis.

Tabell 5. Garantier och borgen (mnkr)

Motpart	Åtagande 2021-11-30	Åtagande 2021-10-31	Onyttjad limit 2021-11-30
Koncernbolag			
Borgen för bolagens pensionsåtaganden	41	41	0
Summa borgen för koncernbolag	41	41	
Övriga privata och juridiska personer			
Kommuninvest i Sverige AB	125	125	0
Stockholms Stadsmission	67	67	0
Stiftelsen Stockholms Studentbostäder	58	58	0
Syvab*	425	425	169
Övriga	12	12	0
Summa borgen för lån	687	687	
Kommunalt förlustansvar	0	0	0
Pensionsutfästelser för stiftelser m.m.	64	64	0
Summa övriga privata och juridiska personer	751	751	
Summa garantier och borgen	792	792	169

* Onyttjad limit finns om 169 mnkr enligt KF beslut (dnr KS 2018/1777) utöver befintligt tecknat åtagande om 425 mnkr.

Stockholms stads bolag och motparter

Finansiella limiter för utlåning och borgensåtagande

Stockholms stad har enligt gällande finanspolicy rätt att lämna lån och teckna borgen för kommunkoncerninterna motparter intill ett belopp om totalt 115 000 mnkr. Varje enskild motparts ram fastställs i bilaga A till finanspolicy av kommunstyrelsens ekonomiutskott (KS EKU) utifrån respektive investeringsbudget och finansieringsplan. Borgensåtaganden ska enligt finanspolicy inte ingå i respektive bolags limit utan rapporteras separat. Summan av tillgängliga ramar för utlåning från Stockholms stad till enskilda motparter per rapportdatum uppgår till 99 995 mnkr, varav 87,2 procent är nyttjat. Se tabell 6 nedan.

Utlåning från Stockholms stad till kommunkoncerninterna motparter uppgår till netto 80 769 mnkr per rapportdatum, vilket är en ökning om 920 mnkr sedan föregående månad.

Stockholm Vatten och Avfall AB och Skolfastigheter i Stockholm AB har en skuldökning under november om 233 mnkr respektive 315 främst till följd av investeringar. AB Familjebostäder och Micasa Fastigheter i Stockholm AB hade en skuldökning om 134 mnkr respektive 98 mnkr.

Snitträntan för kommunkoncernens upplåning för november månad var 0,45 procent. Kreditmarginaler är anpassade till respektive motpart på löpande basis sedan den 1 juli 2020, då stadens modell för fastställande av marknadsmässig avgift och ränta ändrades. Inlåningsmarginal uppgår för månaden till -0,20 procent och utlåningsmarginal varierar mellan 0,14 till 0,26 procent med en viktad medianmarginal på 0,21 procent.

Tabell 6. Utlåning och borgensåtagande för motparter inom kommunkoncernen (mnkr)

Kommunkoncerninterna motparter	Utlåning		Utlåning	Borgen	Limit *)	Nyttjat **)
	2021-11-30	2021-10-31	2020-12-31			
AB Familjebostäder	7 748	7 614	7 394	2	8 800	88,0%
AB Stockholmshem	13 591	13 613	13 985	0	15 400	88,3%
AB Stokab	284	278	122	3	1 000	28,4%
AB Svenska Bostäder	13 868	13 835	14 342	0	16 600	83,5%
Micasa Fastigheter i Stockholm AB	4 398	4 300	4 590	4	5 600	78,5%
Mässfastigheter i Stockholm AB	368	361	0	0	600	61,3%
S:t Erik Livförsäkrings AB	0	0	0	2	0	
S:t Erik Markutveckling AB	3 148	3 082	2 017	0	3 785	83,2%
Skolfastigheter i Stockholm AB	18 390	18 074	17 131	4	19 000	96,8%
Stockholm Business Region AB	0	0	0	4	0	
Stockholm Globe Arena Fastigheter AB ***)	0	0	0	2	0	
Stockholm Vatten och Avfall AB	18 925	18 692	16 559	2	20 500	92,3%
Stockholms Hamn AB	5 220	5 219	5 937	10	7 000	74,6%
Stockholms Stads Bostadsförmedling AB	0	0	0	4	0	
Stockholms Stads Parkerings AB	1 244	1 265	1 222	3	1 700	73,2%
Kulturhuset Stadsteatern ***)	0	0	0	0	0	
Stockholms Stadshus AB	0	0	0	1	0	
Stiftelsen Hotellhem i Stockholm	0	0	0	0	10	0,0%
Totalt **)	87 183	86 334	83 299		99 995	87,2%
TOTALT	87 183	86 334	83 299	41	115 000	75,8%

Kommunkoncerninterna motparter	Inlåning		
	2021-11-30	2021-10-31	2020-12-31
Stockholms Stadshus AB	5 261	5 289	6 562
St Erik Försäkrings AB	329	346	304
St Erik Livförsäkring AB	587	596	369
Stiftelsen Hotellhem i Stockholm	30	39	60
Stockholms Business Region AB	93	101	56
Stockholms Stads Bostadsförmedling AB	113	113	107
Kaplansbacken AB	1	1	1
Svenska Teknologiföreningen	1	1	1
Totalt	6 414	6 485	7 460

*) Avser gällande ramar enligt Bilaga A till Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad

***) Borgensåtaganden ska enligt finanspolicy inte ingå i respektive motparts limit.

****) Direktutlåning sker via moderbolaget Stockholms Stadshus AB sedan den 1 januari 2016.

Susanne Tiderman
Ekonomidirektör

Sofie Nilvall
Finanschef

Bilagor

1. Marknadskommentarer per 2021-11-30

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Susanne Tiderman, Ekonomidirektör	2021-12-08
Sofie Nilvall, Finanschef	2021-12-08

Marknadskommentarer per 2021-11-30**Bilaga I****Sammanfattning**

Månaden slutade med osäkerhet på de finansiella marknaderna efter att det rapporterats om en ny mutation av Corona-viruset. Börser och räntor föll initialt världen över.

USA:s centralbankschef Powell skickade tydliga signaler hos senaten i slutet av november om att tidigarelägga avslut av obligationsstodköpen.

Inflationstakten (HIKP) i euroområdet steg till 4,9 procent i november jämfört med 4,1 procent i oktober enligt Eurostats snabbestimat.

Riksbanken har under november meddelat att reporäntan lämnas oförändrad i linje med förväntningarna. Räntebanan indikerar att räntan kommer att vara oförändrad till fjärde kvartalet 2024.

Sveriges BNP steg 2 procent under det tredje kvartalet jämfört med föregående kvartal vilket var högre än förväntningarna som var på 1,8 procent

Internationellt

Månaden slutade med osäkerhet på de finansiella marknaderna efter att det rapporterats om en ny mutation av Coronaviruset som gavs namnet Omikron. Börser och räntor föll världen över främst över oro för effektiviteten hos nuvarande vaccin innan kunskaper kring den nya mutationen finns. Preliminära signaler från Sydafrika är dock att Omikron ger mildare symptom, även om de flesta fallen varit hos yngre personer, och hittills har det inte rapporterats om några dödsfall kopplade till den nya varianten.

USA:s centralbankschef Powell skickade tydliga signaler vid ett framträdande i senaten i slutet av november om att tidigarelägga avslutet av obligationsstodköpen, som har syftat till att hålla nere räntenivåerna för att stimulera ekonomin under pandemin. Fed annonserar eventuellt vid kommande decembermöte när under 2022 man avser avsluta tillgångsköpen. Powell beskrev det ekonomiska läget som mycket starkt med högre inflation och ny acceleration i sysselsättningen utan en ökning av arbetskraftsdeltagandet. En ökad risk för mer ihållande inflation, utbudsproblem och en arbetsmarknad som kan ge ett ökat lönetryck skapar oro. Powells uttalanden ökade marknadsprissättningen för ränteuppgång

igen efter att den börjat ta höjd för en långsammare höjningstakt p.g.a. omikronmutationen. Således har det varit rörelser på räntemarknaden under senaste tiden. Volatiliteten har ökat, vilket även påverkat aktiemarknaderna som också uppvisat större rörelser både upp och ner.

Europa

Inflationstakten (HIKP) i euroområdet steg till 4,9 procent i november jämfört med 4,1 procent i oktober enligt Eurostats snabbestimat. Uppgången är närmare en halv procentenhet högre än väntat och den högsta inflationstakten sedan juli 1991. Energiprisinflationen steg till 27,4 procent i årstakt jämfört med 23,7 procent i oktober. Mer anmärkningsvärt var att kärninflationen, där man rensat för volatila energipriser, steg till 2,6 procent jämfört med 2,0 procent i oktober. Utfallet på 2,3 procent var över förväntningarna.

Sverige

Riksbanken har under november meddelat att reporäntan lämnas oförändrad i linje med förväntningarna. Räntebanan indikerar att räntan kommer att vara oförändrad till fjärde kvartalet 2024. Direktions prognos är att innehavet av värdepapper kommer att ”vara ungefär oförändrat” under 2022 för att därefter gradvis minska. För att kompensera för kommande obligationsförfall kommer Riksbanken under första kvartalet nästa år att köpa

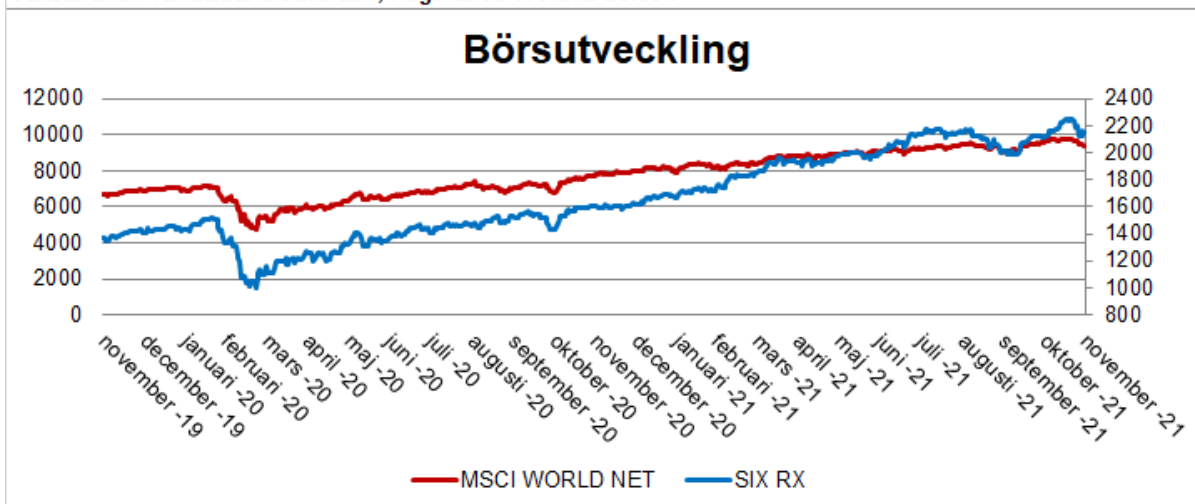
obligationer för 37 miljarder kronor. Av obligationsköpen kommer 12 miljarder gå till svenska statsobligationer, 12 miljarder till kommunobligationer, 12 miljarder till säkerställda bostadsobligationer samt 1 miljard till företagsobligationer. Att Riksbanken endast ska köpa bostadsobligationer för 12 miljarder mot tidigare 45 miljarder var en förändring som fick räntan på bostadsobligationer att stiga.

Riksbanken skrev även att de efterlyser breda reformer inom bostads- och skattepolitiken för att lösa de grundläggande problemen på bostadsmarknaden och för att minska riskerna med hushållens höga skuldsättning.

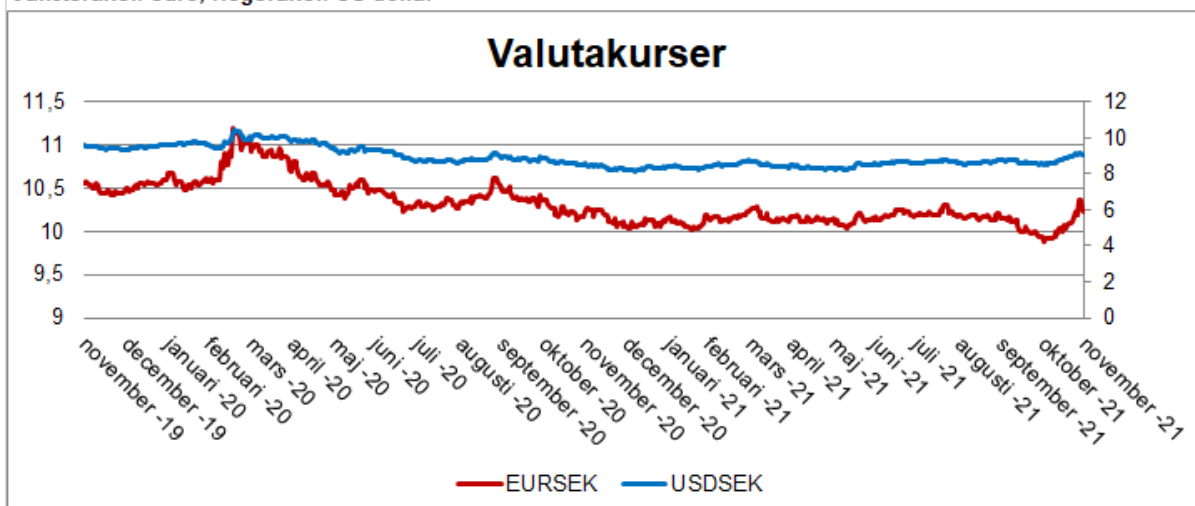
Sveriges BNP ökade 2 procent under det tredje kvartalet jämfört med föregående kvartal vilket var högre än förväntningarna på 1,8 procent. Jämfört med motsvarande kvartal 2020 steg BNP 4,7 procent. Hushållens konsumtion ökade med 2,4 procent under tredje kvartalet och bidrog med 1,0 procentenhet till BNP-tillväxten. Antalet sysselsatta i hela ekonomin steg med 0,4 procent och antalet arbetade timmar i hela ekonomin steg 0,5 procent medan antalet timmar i näringslivet steg 0,7 procent.

Trots månadens turbulenta avslut har den svenska börsen utvecklats starkt under året och stigit med 32,6 procent inklusive utdelning sedan årsskiftet. Inflationen enligt KPIF uppgick i oktober till 3,1 procent och den säsongsutjämnade arbetslösheten till 8,7 procent.

Vänsteraxel: världsmarknadsindex, Högeraxel: svenska börsen

Vänsteraxel: euro, Högeraxel: US-dollar

Vänsteraxel: 10-årsränta, Högeraxel: 2-årsränta

